

פול בארטל, במאי ושחקן אשר סרטיו המיוחדים זוכים בהצלחה ניכרת הו איזה קניבאליים נחמדים

פול בארטל הוא קולנוען המוכר לי אנשיהמיקצוע כגאון, אך מחוץ לקולנוע אין יודעים כלל על קיומם. חניך אסכולת המחנכת של שנות ה-60, באמריקה, תל-

גדה השנייה, ושם הרכיב אותה מחדש אבל לגבי הרצוג, המשל המרכזי של הסרט הוא שמעבירים ספינה שלמה על מסלול שהוא למעשה בלתיאפשרי. לכן, כאשר הציעו לו לחקות את פיצי קראלד, הוא סירב בתוקף, וכאשר רמזו לו כי מוטב להשתמש במודלים מוקטנים כדי למנוע סכנות מן הצוות, השיב גם על כך בשלילה. החוכמה היא לחוות את החוויה מול המצלמה, הוא טוען, ומשום כך החזיק את הצוות ואת השחקנים בר תוך הגיוגלים עד שנשמתם יצאה, נטל סיכונים עצומים שהעמידו את המפיקים לפני בעיות שלא חלמו עליהן, והתעקש להקשות את החיים על כולם. בלי יוצא מן הכלל, היועץ הטכני מבראזיל הציע, למשל, מערכת מיכאנית למשיכת הספינה במעלה הגיבעה, בתנאי שזווית העליה תהיה 20 מעלות. הרצוג דרש שתהיה 40 מעלות, והתוצאה הייתה שורה של תקלות מסוכנות ביותר. שלא לדבר על כך ש-הספינה המקורית שקלה בקושי 30 טון.

פול בארטל ומרי וורנוב בתפקיד זכר היינות ואשתו מחטלים את נגעי הפריצות

מאוד, מפרסמים מודעה באחד מיומוני המין של לוס אנג'לס, מבטיחים הנאות מיניות מופלגות, וכאשר הקליאנטים מגיי עים, מכים על ראשם במחבת, ואחר-כך מוכרים את גוויותיהם, כמובן אחרי שרוקי נו את הארנקים. בדרך זו מחטלים את נגעי הפריצות משולחת הרסן, וזה גם מביא תועלת לאנשים טובים וצדיקים. מעניין, כאשר בארטל הציע את התוכנית הזאת, ואת עצמו יחד עם מרי וורנוב (כוכבת של אנדי וורהול שהופיעה עם בארטל בכמה מסרטי הקורמים) הוא נתן קל בסירובים עקשניים מכל צד. את הסרט הוא עשה בסופי-שבוע, עם צוותים מתנדבים (בכותרות מודים בין היתר ל-השמלאי אורח) וכאשר הסתבר לו ש-בית-הדירות שבו החל את הצילומים ער-

וורנוב, רוברט ברטראן (בתפקיד ראול) ובארטל תועלת לאנשים טובים

מזרק מלא דם, שאותו הוציא קודם מוריד של עצמו, ומרוקן אותו לתוך ערוות הבובה, כאשר הצבע האדום מתפשט ב-הדרגה לתוך הבובה כולה. הברקות נוספות מן הסוג הזה הופיעו גם בסרטים שעשה אחר-כך, הפקות זולות מבית האולפנא של רוג'ר קורמן (אחיו של ג'ין), מומחה לסרטים במיני-תקציב ובמכסי-ימרות. את אחד מהם תיאר באר-טל בסרקאזם, כשהוא מחקה את סיגנון ההתבטאות של קורמן: "זהו שילוב המי-תוס של רומיאו ויוליה, עם מירוצי מכר-גיות מטורפים ומחאה כנה נגד הסכנה הנרעינית בימינו".

סנסציה אינטלקטואלית. לצד קארי יירה של בימאי, פיתח בארטל לעצמו גם דמות של שחקן, בעיקר בהופעות-אורח שגרמו הנאה רבה למכריו, ובהן הוא עיצב לעצמו סיגנון של קומיקאי בעל פנים קפואות, העושה את הדברים המזוהים ביותר, תוך כדי התנהגות נור-מאלית לחלוטין.

לכל חוג מקוריו הגדול היה ברור שי-במוקדם או במאוחר יזכה בארטל להי-כרה גם מחוץ לחוגי המיקצוע הצרים, ואכן זה בא, עם סרט בשם אוכלים את ראול, סאטירה ארסית על הרוב הדומם, על הבורגני המהוגן והמכובד, ואם להשי-תמש במונחים של בארטל - על כל מי שהצביע בזמנו עבור ניכסוף והיום עבור רגן.

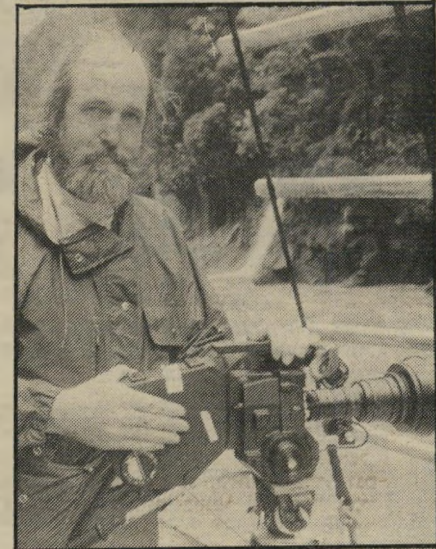
אוכלים את ראול הוא סיפור על זוג חביב מאוד, שכל רצונו לפתוח מיסעיה שבה יגישו את מעדניהם. היא מומחית למזון העובדת בבית-חולים, הוא זבן בחנות למימכר יינות, ומובן שחסר להם הממון הדרוש להגשמת חלומם, איך מגייסים את הכסף בלי למכור את המצפוע? פשוט

מיד אוניברסיטת קליפורניה מהתקופה של קופולה, בעל מילגה שישב במשך שנתיים ברומא. במרכז הקולנוע שם, ולמד יחד עם ברטולוצ'י ועם בלוקיו - בארטל הוא איש שאותו פוגשים בכל פסטיבל קולנוע ראוי לשמו, איש המוכר היטב ב-בראזיל וסרטי זוכים להדים מיר-חדים במינם, גם כאשר, לכאורה, אין בהם דבר מיוחד.

עוד בימים שבהם עשה סרטים קצרים, הוא משך תשומת-לב בסרט על גנעה צנועה ומכובדת, הסובלת ממחלת הרדי-פה. היא משוכנעת שצוותה-ההסרטה מת-נכל לה ומצלם את כל מעשיה, ללא הס-כמתה ועל אף רצונה, והפלא ופלא, ב-סצינה האחרונה של סרט זה, הנושא את השם הסרטה סודית, הולכת הגברת הצי-עירה לקולנוע לראות את הסרט שהוסרט על חייה, רואה את כל בני-משפחתה, מקורביה וידידה יוצאים מאולס-הקולנוע, מחייכים מאוזן לאוזן, ואז מסתבר לה שזאת הייתה ההצגה האחרונה של הסרט וכותרת מודיעה שהו "הסוף של ג'ון".

אירוניית בארטל. הומור מן הסוג הזה הפך את בארטל עד מהרה לדמות בולטת בין יודעי דבר, אנשי בהמה ר-קולנוענים בפטנציה, מאותו רגע והלאה חיפשו הכל את "אירונית בארטל", גם כאשר עשה סרטים שהיו לכאורה תבשי-רים לים ממוסחרים לחלוטין.

אחד מהרגעים האלה, שבארטל זוכר אותם בחיבה מיוחדת, הופיע כבר בסרטו הראשון, חלקים אינטימיים (שהופק על-ידי האמריקאי שעשה הכי הרבה סרטים בישראל, ג'ין קורמן). באותו סרט, מתנה הגיבור, שאגב בעצם גיבורה, האבים עם בובת פלסטיק שקופה, מלאה במים. מאחר שהוא אינו יכול לחדור לתוכה, הוא תוקע

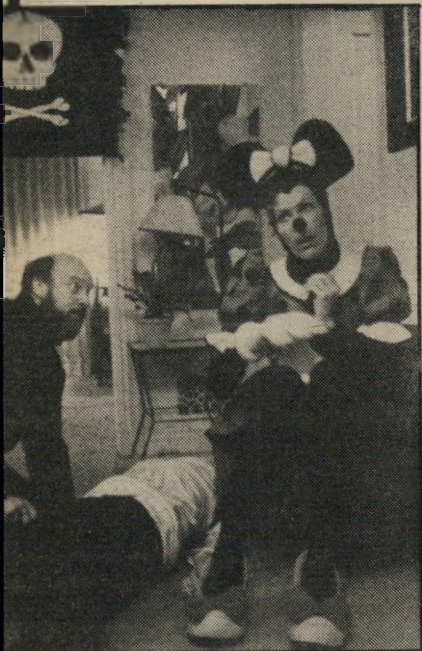

בימאית-עבודה לס באנק יוצג בסינמטקים

ואילו הספינה שהרצוג משך במעלה הנהר עם הצוות שלו, שקלה פי עשרה. הפשרות שהרצוג צריך היה להשלים עימן רבות מספור. גייסון רובארדס, ש-צריך היה לגלם את התפקיד הראשי חלה בדיונטרה אחרי ששליש מן הסרט צו-לם, הובל לניו-יורק, ובאישור של רופא לא חזר. מיק ג'אגר, שצריך היה להיות מעין נושא כלים שלו בסרט, לא יכול היה עוד להמתין עד שיימצא ממלא-מקום לתפקיד הראשי, וחזר להופיע עם האבנים המתגלגלות. הרצוג פנה אל ה-שחקן ששירת אותו כבר כמה פעמים ב-עבר, שעמו כבר רג-ההשלים שבו ושבו, קלאוס קינסקי, שינה את התסריט בהת-אם החל שוב.

האימפריאליסטים באים. תוך כדי הסרטה הוא עמד תחת מטר בלתי-פוסק של ביקורת, ולא תמיד סימפאטית ביותר, על כך שהוא והגמנים האימפריאליסטים באים לנצל את כוחה-העבודה הזול של האינדיאנים ואת המחיר הזול של חייהם (היו בזמן ההסרטה תאונות קטלניות), שהם משלמים פרוטות ומתנהגים (הכוונה בעיקר לרצוג) ברוזנות שחצנית. בקי-צור, העלו נגד הסרט את כל הטענות ש-הרצוג עצמו מרבה להעיר כשהוא מדבר על המיפגש שבין תרבות המערב והעולם הפרימיטיבי.

תשובותיה, גם אם הן נשמעות הגיוניות (שכרה-העבודה היה נמוך בהרבה מן המ-קובל באירופה, הוא הודה, אבל גבה בהרבה מכל מה שמשתכרים אינדיאנים בפרו), לא הרגיעו את הרוחות, מה עוד שהרצוג, אשר עשה תמיד סרטים צנ-רים, עם צוותים קטנים המורכבים מ-ידידים, מצא את עצמו הפעם בראשה של מכונת-ענק מסורבלת, התקועה במשך חו-דשים אינ-ספור בתוך ג'ונגל מרוחק מכל מרכז של תרבות, עסוק כל-כך בפטי-ההפקה, שלא היה לו כלל פנאי להתגונן. לכשהסתיימה העבודה, סחוט ומדוכא, הו-הי: "בעצם הייתי צריך לחדול מעשיית סרטים, ולהיכנס מייד למוסד סגור, אבל איני יודע, אולי אדם לא צריך לעשות מלאכה כזאת במשך כל הזמן, ולמנן ה-אמת, גם אם בסופו של דבר הסרט נגמר והספינה עברה מעל הגיבעה, ויבואו ל-ברך אותי על המיבצע, איש לא ישנע אותי לחוש מאושר מכל המיבצע. לא אהיה שלם עם זאת עד סוף ימי."

פול בארטל עם לקוח מחבת על הראש

מד לפני הריסה, השתמש בכסף שקיבלו הוריו עבור הדירה שמכרו, כדי להשי-לים במהירות את מה שנותר מן העלילה. התוצאה הצדיקה את עצמה. הסרט הפך עד מהרה לסנסציה אינטלקטואלית, פני-נה של הפילמוס (יריד הסרטים של לוס-אנג'לס), לחלומו של כל מפיק - סרט דלי-אמצעים הזוכה להצלחה ניכרת. אמנם, צריך להזהיר, לא מדובר כאן בסרט לכל טעם ולכל קהל, אין כאן צחוקים מתגלג-לים, אלא חיוכים ארסיים. עם זאת, או-כים לים את ראול הוא הוכחה חותכת שאפשר לעשות סרט דלי-אמצעים מבלי שייראה כזה, ואשר יצליח גם אם אין בו כוכבים, בתנאי שיש לו מה לומר.